

METASEQUOIA GLYPTOSTROBOIDES HU ET CHENG W KRAKOWSKIM OGRODZIE BOTANICZNYM

W roku 1948 Ogród Botaniczny U. J. w Krakowie otrzymał nasiona *Metasequoia glyptostroboides* Hu et Cheng z Kew Garden. Z rosnących obecnie w Krakowskim Ogrodzie Botanicznym pięciu okazów trzy pochodzą z wysiewu nasion, dwa zaś z rozmnażania wegetatywnego.

Przy wysiewie zrobiono dwie próby: przy próbie A zastosowano mieszankę glebową składającą się z równych części glinu, piasku, ziemi leśnej i torfowej; w próbie B ziemia składała się z gliny, piasku i z ziemi leśnej. Doświadczenie to przeprowadzono w szklarni o temperaturze 14—18°C.

Wyniki kiełkowania były następujące: w glebie z torfem wykiełkowały po 21 dniach tylko trzy nasiona spośród pięciu; natomiast w glebie bez torfu wykiełkowały wszystkie nasiona w czasie znacznie krótszym, bo po 11 dniach od wysiewu.

Młode siewki były przenoszone na lato do inspektów i rokrocznie w okresie 3-letnim przesadzane. W trzecim roku od wysiewu, a więc w roku 1951 jeden okaz przesadzono do gruntu, a w następnym roku pozostałe. Z ośmiu siewek utrzymały się przy życiu tylko cztery, pozostałe zginęły.

W roku 1952 podjęto próbę rozmnażania wegetatywnego młodych okazów. Z licznych sadzonek rozwinęły się tylko dwa okazy, które nie mają tak kształtnego pokroju jak okazy wyhodowane z nasion.

Z załączonej tabelki, ilustrującej wzrost siewek w latach 1949—1957 widać, że roczny przyrost pędów jest znaczny bo w granicach 21—65 cm. Pędy boczne wyrastają w drugim roku, są one zielone, delikatnie owłosione, przy czym gałązki wyrastają naprzeciwległe po 2, niekiedy po 3 z jednego okółka, układając się mniej więcej poziomo. Końce pędów rozgałęziają się pozornie widełkowato.

Wzrost drzewek w latach 1949—1957

data pomiarów	1		2		3		4		5	
	wysokość rośliny w m	obwód pędu gł. na wysokości 0,50 m	wysokość rośliny w m	obwód pędu gł. na wysokości 0,50 m	wysokość rośliny w m	obwód pędu gł. na wysokości 0,50 m	wysokość rośliny w m	obwód pędu gł. na wysokości 0,50 m	wysokość rośliny w m	obwód pędu gł. na wysokości 0,50 m
21. VI. 1949	0,27		0,26		0,18					
2. VII. 1950	0,91		0,72		0,64					
9. VI. 1951	1,56		1,22		1,02					
20. VI. 1953	2,15		1,89		1,41					
28. VI. 1954	2,80	0,14	2,50	0,09	1,71	0,05+ 0,03	0,47		0,38	
14. VI. 1955	3,15		3,10		1,95		1,06		0,95	
11. VI. 1957	3,95	0,18	3,66	0,14	2,37	0,08 0,06	2,20	0,08	1,83	0,08

Drzewka 1, 2, 3 pochodzą z nasion; drzewka 4 i 5 otrzymano wegetatywnie; † — pęd tego drzewka jest rozdwojony do samego dołu.

Pączki są jajowato-eliptyczne, do 4 mm długie, 3 mm szerokie, okryte 12—16 łusczkami, żółtobrunatne, zaczynają się rozwijać z końcem marca (w szklarni wcześniej).

Igły ustawione naprzeciwległe są miękkie, 8—15 mm długie i około 1 mm szerokie, na szczycie krótko zastrzone, z nerwem środkowym, wzdłuż którego szeregowo umieszczone są szparki. Górna strona liści jest niebieskawozielona, spodnia jasnozielona. W drugiej połowie października igły zaczynają żółknąć, a w pierwszych dniach listopada odpadają wraz z niektórymi jednorocznymi gałązkami. Rokrocznie zbierano opadające pędy, których długość waha się w granicach 3,2—17,5 cm.

Pęd główny drzewek jest początkowo gładki, w trzecim roku kora zaczyna się łuszczyć i odpadać w postaci cienkich, wąskich pasemek.

Młode drzewka rosnące w gruncie początkowo zabezpieczano na zimę przez okładanie słomą, a jeden z okazów pozostawiano bez okrycia (na tabeli okaz 3). Zimą 1955/56, w czasie której wiele drzew obcych poważnie

ucierpiało, *Metasequoia* przeżyła bez żadnej szkody, w zimie zaś roku 1956/57 drzewek zupełnie nie okrywano. Z dobrego stanu *Metasequoia* można wysnuć wnioski, że drzewo to nadaje się do uprawy w naszych warunkach klimatycznych, o czym zresztą mówią liczne wzmianki w literaturze.

W maju 1957 roku został przesadzony jeden z okazów (na tabeli okaz 5) na inne miejsce w ogrodzie. Zaobserwowano, że szyja korzeniowa jest wydłużona, korzenie wyrastają dopiero na głębokości kilkunastu (15—20) cm i najprawdopodobniej dzięki temu właśnie *Metasequoia* znosi niskie temperatury. System korzeniowy jest silnie rozwinięty, lecz nie można w nim wyróżnić korzenia palowego, wiązka korzeni mniej więcej wyrasta na jednakowej głębokości.

Ze względu na to, że *Metasequoia glyptostroboides* Hu et Cheng jest drzewem szybko rosnącym i nadającym się do uprawy w klimacie umiarkowanym — przeprowadza się obecnie próby uprawiania jej na szerszą skalę. Poza walorami dekoracyjnymi na drzewo to zwrócono również uwagę ze względu na dużą wartość techniczną jego drewna.

LITERATURA

- Hu H. H., Notes on a Paleogene species *Metasequoia* in China. Bull. of the Geol. Soc. of China Aol. XXVI, 1946.
- Miki S., *Taxodiaceae* of Japan, with special reference to its remain. Journ. of the Inst. of Polytechn. Osaka City Univ., vol. I, 1950.
- Kobendza R., *Metasequoia glyptostroboides* Hu et Cheng nowy rodzaj i gatunek w rodzinie *Taxodiaceae*. VII Rocznik S. Dendrol. PTB. 1951.
- Zalewska Z., *Metasequoia glyptostroboides* i jej znaczenie dla nauki. VIII Rocznik S. Dendrol. PTB. 1952.